

2. Lagtingets præsidentskab meddeler, at agtinget har konstitueret sig og valgt embedsmænd.

Enst.: Nr. 1 og 2 vedlægges protokollen.

Præsidenten: Efterat disse meddelelser er modtaget, erklærer jeg paa stortingets vegne Norges 58de ordentlige storting lovligen konstitueret.

Jeg skal anholde om stortingets bemyndigelse til at meddele chefen for ministeriet, at stortinget lovlig har konstitueret sig, forat ministeriets chef kan indhente Hans Majestæt kongens bestemmelse om, naar stortinget skal høitidelig aabnes. — Da ingen har reist nogen indvending derimod, ansees dette bifaldt.

Foreløbig skal jeg meddele, at det er mig sagt, at den høitidelige aabning vil kunne finde sted imorgen kl. 1. Nærmere meddelelse skal blive opslaaet paa tavlen.

Jeg foreslaar dernæst, at præsidenten bemyndiges til, efterat stortinget er erklæret aabnet og trontalen og beretningen om rigets tilstand er overleveret, at udbringe det sædvanlige ønske for kongen og fædrelandet. — Da ingen har gjort indvending derimod, ansees dette som bifaldt.

Videre foreslaar jeg, at der vælges en deputation til at modtage Hans Majestæt kongen ved stortingets aabning.

Som medlemmer af denne deputation opnævnes hr. Rinde som ordfører og forøvrig de herrer Skilbred, Grivi, Tveiten, Ruberg, Røsholm og Jorde.

I henhold til vanlig praksis foreslaar jeg dernæst, at «stortingets og dets afdelingers præsidenter bemyndiges til at antage det fornødne antal referenter til at optage og redigere debatterne i stortinget; og dets afdelinger overensstemmende med den dem givne instruks samt til enhver tid at træffe de bestemmelser, som maatte paakræves i anledning af trykningen af «Stortingstidende», indstillinger og dokumenter samt forhandlingsprotokoller». — Da ingen har udtalt sig derimod, ansees denne bemyndigelse givet.

Man gik derefter over til

Valg paa medlemmer af valgkomiteen.

Følgende herrer valgtes: Hans Hansen, Liestøl, Bergan, Bøhn, Konow, Havig, Chr. Knudsen, Foss, Liljedahl, Bratlie, Øverland, Carl Stousland, Andersen Grimsø, Horst,

Langeland, Alfred Eriksen og Strengenhagen med 105 stemmer, C. Berner, Svendsbøe, Jahren, Holsen, Bergesen og Wold med 104 st., Schanche, Mowinkel og Halvorsen med 103 st., Myrvang med 101 st., Berge med 97 og Aarrestad med 95 stemmer. Dernæst havde Egede-Nissen 5, Lindvig 3, Rasmussen, Haug, Bryggesaa, Larsen, Sjursen og Eftestøl hver 2, Fjermstad, H. Jacobsen, Th. Stousland, Stang, Rogge, Aarnes, Grivi, Wrangell, Valeur, Adolf Pedersen, Bjørnaali, Ivar Aavatsmark og Kloster hver 1 stemme.

Mødet hævet kl. 12,20.

Møde den 12te januar kl. 1 form.

Præsident: C. Berner.

Modtaget af den dertil opnævnte deputation indfandt Hans Majestæt kongen sig kl. 1 i stortinget, ledsaget af regeringens medlemmer og flere autoriteter. Hans Majestæt kongen oplæste følgende trontale:

Hr. præsident, mine herrer repræsentanter.

Jeg byder folkets repræsentanter velkommen til fortsættelse af deres vigtige gjerning og ønsker stortinget lykke til at løse de mange foreliggende opgaver til gavn for fædrelandet.

Rigets forhold til fremmede magter er tilfredsstillende.

Hans Majestæt kongen af Storbritannien og Irland og den franske republiks præsident har begge i aaret aflagt officielt besøg i Kristiania.

Traktaten af 2den november 1907 mellem Norge, Frankrige, Storbritannien, Tyskland og Rusland angaaende Norges integritet er ratificert og ratifikationerne udvekslet i Kristiania.

Der er med Sverige afsluttet en overenskomst om afgjørelse ved voldgift af spørgsmaalet om sjøgrænsens løb ved Grisebaerne. Voldgiftsretten er opnævnt og har begyndt sin virksomhed.

Norge har indbudt interesserede fremmede regeringer til ved sine repræsentanter i Kristiania at drøfte med en repræsentant for den norske regering de forholdsregler, som bør tages i anledning af de lovløse tilstande paa Spitsbergen med tilliggende øer. De indbudne magter har erklæret sig villig til at deltage i de foreslaaede drøftelser.

De diplomatiske sagers behandling er ved kongelig resolution af 24de oktober 1908 ordnet paa en maade, som paa den ene side tilvelebringer fuld konstitutionel kontrol, paa den anden side tilsigter at sikre hemmeligholdelse af de sager, hvis art kræver det.

Det forløbne aar har for landets næringsveie givet tildels meget forskellige resultater.

For jordbruget, som er landets hovednæring, har aaret været særdeles godt. For skibsfarten har synkende verdenskonjunkturer derimod bragt store vanskeligheder, og fragtmarkedet er fremdeles i det store hele meget trykket.

Landets øvrige næringer arbejder ogsaa tildels under vanskeligheder. Der har endnu ikke forekommet arbejdsledighed i nogen større udstrækning, men udsigterne for den nærmeste fremtid er ogsaa i denne henseende mindre gode.

Statens indtægter har ved opgjøret for forrige budgettermin vist et betydelig overskud, hvorved underskuddet fra tidligere aar er dækket og en høist paakrævet reserve i statskassen oparbejdes.

Budgettet indeholder forslag om endel lønsforbedring for mindre velstillede offentlige tjenestemænd. Man har dog ikke seet sig i stand til at imødekomme disse i den udstrækning, som det havde været ønskelig, idet man har maattet søge at begrænse udgifterne, som paa grund af de mange krav til statens støtte viser tendens til sterkere stigning end forenelig med den sandsynlige progres i statsindtægterne.

Den raske stigning i toldintraderne, som de senere aar har udvist, er forbi, og der viser sig tegn til stagnation. Den ifjor besluttede nedsættelse af sukkertolden har fundet sted fra 1ste januar d. a. og vil ogsaa forringe statsindtægterne med et betydelig beløb.

Ved siden af en række vigtige lovforslag, som blev fremlagt for forrige storting og endnu ikke er behandlet, vil der blive forelagt flere betydningsfulde nye forslag, hvorpaa jeg henleder stortingets opmærksomhed.

Forslag til ny hørordning, som i forrige session ikke rak frem til behandling af stortinget, vil forhaabentlig nu, da saken er undergivet yderligere sagkyndig bearbejdelse, kunne blive vedtaget af dette storting.

Forslag til flaaedeplan samt til planer for vort befæstningsvæsen er under udarbejdelse. En redegjørelse vil blive forelagt stortinget, naar arbeidet er tilstrækkelig langt fremskredet.

Paa folkeskolens udvikling og forbedring

af dens læreres kaar har jeg min opmærksomhed henvendt.

For lovgivningen foreligger en række vigtige spørsmåal angaaende udnyttelsen af landets skoge, vandfald og gruber samt regulering af vasdrag. Der vil blive forelagt stortinget lovforslag angaaende disse spørsmåal. Forslagene er tilstillet vedkommende stortingskomiteer til forberedende behandling, og vil forhaabentlig komme under afgjørelse i den nærmeste fremtid. Videre agtes der forelagt forslag til en række andre love, hvoriblandt almindelig skattelov, formandskabslove, lov om veivæsenet, om sygeforsikring, om forandringer i mandtalsloven, om børn, hvis forældre ikke har indgaaet egteskab med hinanden, om separation og skilsmisse, om militærnegtere m. v.

Lastelinjekomiteen ventes at tilendebringe sit arbejde i februar, og forslag til lastelinjetabeller vil da blive forelagt stortinget snarest mulig.

Forhandlingerne med de britiske myndigheder om godkendelse af de norske passagerskibscertifikater i britiske havne er afsluttet med et tilfredsstillende resultat.

Forslag til lov om beskatning af malt og øl, om adgang til erhvervelse af jord, om elektriske kraftledninger er afleveret af vedkommende komite. Forslag til en lov om pensionsordning af statens tjenestemænd og til en lov om tvungen mægling og voldgift i arbeidstvistigheder forudsættes afleveret til vedkommende departement i den nærmeste fremtid.

Den under stortingets medvirken nedsatte kirkekommission er i virksomhed. Der er grundet haab om, at forslag til gennemførelse af de mest paakrævede kirkelige reformer i en nær fremtid kan blive forelagt stortinget.

De forslag til reform af civilprocessen, som er afgivet af den kongelige civilproceskommission, er for tiden under administrations behandling, og der vil paa grundlag heraf i løbet af sessionen blive fremsat proposition til lov om domstolene og om rettergangsmaaden i tvistemaal, medens de gjenstaaende dele af civilprocesreformen vil blive forberedt til forelæggelse for næste storting.

Idet jeg beder Gud velsigne stortingets gjerning, erklærer jeg herved Norges 58de ordentlige stortings forhandlinger aabnet.

Givet paa Kristiania slot den 11te januar 1909.

Haakon.

Gunnar Knudsen.

Hesselberg

Efterat en beretning om rigets tilstand og bestyrelse, siden forrige beretning blev afgivet, var oplæst af statsraad Abrahamsen, modtog **Præsidenten** paa stortingets vegne forannævnte dokumenter og ytrede:

Norges konge har nu aabnet det 58de ordentlige stortings forhandlinger.

Hans Majestæt har i trontalen bebudet, at der vil blive dette storting forelagt en række særdeles betydningsfulde sager — sager, som paa forskellige felter vil kunne komme til at gribe dybt ind i vort lands udvikling. Jeg er sikker paa, at stortinget vil underkaste disse sager den omhyggeligste overveielse og samvittighedsfuldt søge dem fremmet saaledes, at de kan befordre vort lands fremgang og vort folks lykke.

I forvisningen herom beder jeg mine herrer repræsentanter med mig at samles i ønsket: Gud bevare kongen, Gud bevare fædrelandet!

I dette ønske istemte stortingets øvrige medlemmer.

Hans Majestæt kongen med følge forlod derefter stortinget, ledsaget af den deputation, der havde fungeret ved modtagelsen.

Efter forslag af præsidenten besluttedes enstemmig: Trontalen og beretningen om rigets tilstand og bestyrelse udlægges til behandling i et senere møde.

Mødet hævet kl. 1,30.

Møde den 13de januar kl. 5,30 efterm.

Præsident: C. Berner.

Dagsorden:

1. Indstilling fra budgetkomiteen angaaende fordeling til komiteerne af statsbudgetforslagets enkelte titler m. v., hvilken indstilling vil blive foreslaaet behandlet straks.
2. Referat.

Statsraad Abrahamsen overbragte 42 kongelige propositioner, der senere refereredes.

Præsidenten: Inden vi gaar over til den første sag paa dagsordenen, skal jeg tildele mig at referere et par sager:

1. Andragende fra Kristiania forskellige aviser om at meddeles adgang til stortingets presseloge og protokoller.

Efter forslag af præsidenten besluttedes enstemmig:

Andragendet indvilges.

2. Kongelig proposition angaaende statskassens og forskellige offentlige fonds indtægter og udgifter for budgetterminen 1909—1910.

Præsidenten: Dette er den saakaldte statsbudgetproposition, som nu formelt foreslaaes tilstillet budgetkomiteen. Komiteens medlemmer fik sig propositionen underhaanden tilstillet allerede mandag eftermiddag.

Votering:

Præsidentens forslag bifaldtes enstemmig.

Sag nr. 1.

Indstilling fra budgetkomiteen angaaende fordeling til komiteerne af statsbudgetforslagets enkelte titler m. v. (indst. S. nr. 1).

Efter forslag af præsidenten besluttedes enstemmig: Sagen behandles straks.

Sagen i sin almindelighed undergaves debat.

Konow (komiteens formand og ordfører): Her er i denne indstilling foretaget enkelte forandringer fra, hvad der før har været vedtaget, som jeg vil henlede stortingets opmærksomhed paa. Det er nævnt i indstillingens præmisser, men jeg tror, det er rigtig at gøre det mundtlig ogsaa. Den ene er den, at man har foreslaaet oversendt til konstitutionskomiteen et par sager, fordi budgetkomiteen havde det indtryk, at konstitutionskomiteen iaar blev betydelig lettet for arbejdsbyrde, idet den jo ikke har nogen grundlovsforandringer til behandling. Derfor har man søgt efter, om der ikke var nogen budgetsager, som passende kunde oversendes til konstitutionskomiteen. Det er da navnlig stortinget og statsrevisionen, hovedpost II, som man har fundet burde oversendes til konstitutionskomiteen, fremdeles hjemsendelse af sjøfolk og disse forskellige sjømandshjem i fremmede havne. De har tidligere været hos konstitutionskomiteen. Jeg havde ogsaa tænkt paa flere sager, men man fandt det rigtigst at blive staaende ved disse. Forøvrig vil jo kanske konstitutionskomiteen enten alene eller forsterket faa til behandling en revision af formandskabslovgivningen, og da faar den jo ogsaa et betydelig arbejdsstof der. Den anden